
קורס ביטוח (2) – מרכז השלטון המקומי
אחריות וביטוח

עו"ד אריאלה שגיא בר סלע

יגאל שגיא ושות' משרד עורכי דין

WWW.YSAGILAW.CO.IL

אחריות בנזיקין - LIABILITY

■ מילון אבן שושן: אחריות - נשיאה בתוצאות, מחוייבות, ערבות.

■ פקודת הנזיקין: נזק - "נזק" – אבדן חיים, אבדן נכס, נוחות, רווחה גופנית או שם-טוב, או חיסור מהם, וכל אבדן או חיסור כיוצאים באלה;

■ פקודת העיריות (נוסח חדש) פרק 12, סעיפים 233 – 249ב, קובעת את חובותיה וסמכויותיה של עירייה בנושאים שונים בתחום טיפולה. חלק מחובות של רשות מקומית הן:

- לדאוג לתיקון, ניקיון, ניקוז, תאורה, הסרת מכשולים במרחב הציבורי (בכל מקום שאינו רכונ הפרט.

- לנקוט אמצעי זהירות נאותים נגד תאונות, לדוג' פיקוח.

סעיפים דומים נמצאים בהוראות המתייחסות למועצות מקומיות ואזוריות.

אחריות בנזיקין - LIABILITY

דוגמאות של חוקים המטילים אחריות בנזיקין:

- פקודת הנזיקין (נוסח חדש):
  - עוולות פרטיקולריות המפורטות בשמן ומתארות באופן ספציפי את המעשה או המחדל המהווים את העוולה. לדוגמה: מטרדים, שליחת יד הטעיה, נגישה וכיוב'.
  - עוולה בלתי מסוימת, שאינה מפרטת את האירוע הספציפי המהווה את העוולה, דוגמת עוולת הרשלנות (סעיפים 35 – 36), הפרת חובה חקוקה (סעיף 63).
- פקודת העיריות (נוסח חדש) / פקודת המועצות המקומיות.
- חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א – 1981
- חוק האחריות למוצרים פגומים תש"ם – 1980.

עוולת הרשלנות

■ רשלנות

- 35. עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותן נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותן נסיבות, או שבמשלח יד פלוני לא השתמש במיומנות, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפעול באותו משלח יד היה משתמש או נוקט באותן נסיבות – הרי זו התרשלנות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגביו יש לו באותן נסיבות חובה שלא לנהוג כפי שנהג, הרי זו רשלנות, והגורם ברשלנותו נזק לזולתו עושה עוולה.

סעיפי אחריות בנזיקין וביטוח בהתקשרויות

- **מדוע חשוב להסדיר חלוקת אחריות בנזיקין וביטוח בהתקשרויות של הרשות עם ספקים / קבלנים / יועצים / נותני שירותים / ברשות שימוש / שוכרים?**
- **רשות מקומית מספקת מגוון רחב מאד של שירותים ופעילויות עבור ציבור התושבים והציבור בכלל. חלק גדול מהפעילויות והשירותים שמספקת הרשות מתבצע באמצעות גורמים חיצוניים** (שאינם עובדי הרשות): קבלני בניה / קבלני תחזוקה ושירותים/ ספקי טובין / יצרנים / אדריכלים / מהנדסים / יועצים / נותני שירותים וכו'.
- **עבודתם / השירות / פעילות של המפורטים לעיל מייצרת פוטנציאל של גרימת נזק: לרכוש הרשות המקומית ו/או לעובדי הרשות המקומית (נזקי גוף/רכוש/כספי) ו/או לצד שלישי כלשהו ו/או לספק/נותן השירות/בר הרשות (נזקי רכוש/גוף/כספי) ו/או לעובדיו.**

המשך - סעיפי אחריות בניזקין וביטוח בהתקשרויות

ניסוח סעיפי אחריות בניזקין בהתקשרויות - העברת הסיכון לצד המתקשר/המבצע - אקט של ניהול סיכונים:

■ אחריות על פי דין

■ אחריות בהתאם לסעיפי האחריות בניזקין בהסכם

המשך - סעיפי אחריות בנזיקין וביטוח בהתקשרויות

אחריות כלפי מי?

■ כלפי הרשות (מזמין/מקבל השירות) ועובדי הרשות

■ כלפי הציבור (צד שלישי כלשהו).

■ כלפי הקבלן/ספק/נותן השירות/יועץ וכו' ועובדיו

המשך - סעיפי אחריות בנזיקין וביטוח בהתקשרויות

אחריות כלפי מה?

■ נזק גוף

■ נזק רכוש

■ נזק כספי

המשך - סעיפי אחריות בנזיקין וביטוח בהתקשרויות

- סעיפי האחריות בנזיקין מסדירים את **החבות המוטלת על הצד המתקשר** (קבלן/נותן השרות/יועץ וכו') כלפי הרשות, כלפי צד ג' וכלפי עובדי הקבלן/נותן השרות.

- **חובת שיפוי ו/או פיצוי של הצד המתקשר** לרשות ו/או לניזוק במקרה של נזק שהינו באחריות הצד המתקשר (קבלן/נותן השרות/יועץ).

המשך - סעיפי אחריות בניזקין וביטוח בהתקשרויות

בקריות נזק שנגרם על ידי ו/או בקשר לרשות שימוש / שירות /
עבודה / יעוץ שמקבלת הרשות, מספק חיצוני

ובהתאם לחלוקת האחריות שנקבעה בין הצדדים (על פי דין ו/או
על פי הסכם)

יקבע על ידי מי תטופל התביעה בגין הנזק ובמידת הצורך **על ידי**
מי ישולם הפיצוי / שיפוי לניזוק.

המשך - סעיפי אחריות בניזקין וביטוח בהתקשרויות

- הרשות היא - **"כיס עמוק"** – ניזוק יבחר, במרבית המקרים, לתבוע קבלת פיצוי מהרשות.
- חלוקת אחריות ברורה בין הרשות לצד המתקשר עשויה לצמצם את הוצאות הרשות במקרה של נזק שנגרם על ידי ו/או עקב ו/או כתוצאה מפעילות הצד המתקשר.

ביטוח

גיבוי לכיסוי אחריותו של צד להתקשרות על ידי דרישות ביטוח:

- חברת ביטוח כגוף פיננסי חזק, חיצוני, בלתי תלוי.
- חברת ביטוח כמפזר סיכונים טוב.
- חברת ביטוח כגוף הפועל על פי כללים שניתן לקבוע אותם מראש (תנאי הפוליסה).
- ביטוח נועד לאפשר המשך פעילות גם לאחר שאירע נזק חמור.
- קביעת דרישות הביטוח היא אינטרס של שני הצדדים להתקשרות.

המשך – דרישות ביטוח בהתקשרויות

■ סעיפי הביטוח בהסכם מגדירים :

- חובת הצד המתקשר להציג נספח ביטוח – טופס אישור על קיום ביטוחים.
- מועד הצגת נספח הביטוח ; ממתי ועד מתי.
- התחייבויות הצד המתקשר ביחס לביטוחים הנדרשים :
- תשלום השתתפויות עצמיות במקרה של נזק.
- חובה להחזיק את הביטוחים בתוקף כל עוד ההסכם בתוקף ו/או כל עוד מוטלת על הצד המתקשר אחריות על פי דין.
- התחייבות לתשלום פרמיות ושמירה על הוראות הפוליסות.

פוליסה לעומת טופס אישור על קיום ביטוחים

פוליסה	טופס אישור על קיום ביטוחים
מסמך שמופק ע"י המבטחת עבור המבוטח	מסמך שנחתם ע"י המבטחת עבור הרשות
ניתנת לביטול ו/או שינוי ללא הודעה לרשות	ביטול/ שינוי לרעה בכפוף להודעה מראש בכתב
בד"כ אין הרחבות לטובת הרשות	כולל הרחבות לטובת הרשות
מציג את תנאי הביטוח הקיימים	מציג הרחבות ספציפיות לסוג ההתקשרות/פעילות
הרשות "שקופה" למבטחת , אין התחייבויות כלפיה	יצירת זיקה בין חברת הביטוח וביטוחי הצד המתקשר לרשות.
אין סעיף ראשוניות וויתור על טענת כפל ביטוח	סעיף ראשוניות וויתור על טענת כפל ביטוח

נספח ביטוח – טופס אישור על קיום ביטוחים

- נספח להתקשרות המהווה חלק בלתי נפרד ממנה - מרכז באופן תמציתי את דרישות הביטוח מהקבלן/נותן השירות/יועץ/בר רשות וכו'.
- מסמך משפטי מחייב - נחתם על ידי חברת הביטוח של הצד המתקשר.
- מייצר התחייבות ישירה בין חברת הביטוח של הצד המתקשר לרשות.
- מחויבות להודיע על ביטול / שינוי לרעה של תנאי הביטוח.
- סעיף ראשוניות וסעיף ויתור על כפל ביטוח.
- קביעת תנאים להמשכיות הביטוח.

נספח ביטוח – טופס אישור על קיום ביטוחים

- כולל הרחבות ספציפיות בביטוחים השונים בהתאם לסוג השירותים, אופי ההתקשרות היקף ומהות השירותים.
- היקף כיסוי לא יפחת מתנאי "ביט".
- כולל תנאים והרחבות לטובת הרשות:
  - הרחבות שיפוי לטובת הרשות.
  - תגמולי ביטוח במקרה של נזק לרכוש/עבודות הרשות ישולמו לרשות.
  - סעיף ויתור על זכות התחלוף.
  - אחריות צולבת.

סוגי ביטוחים - תקציר

ביטוחי רכוש (רכוש של הרשות/רכוש של הצד המתקשר):

- ביטוחי רכוש כנגד סיכוני "אש מורחב" למבנים, ציוד ותכולה.
- ביטוח רכוש "כל הסיכונים" (ליצירות אומנות לדוג').
- ביטוח עבודות קבלניות/עבודות הקמה (פרק א'-כה"ס רכוש).
- ביטוח כספים.
- ביטוח סחורה בהעברה.
- ביטוח שבר מכני, ביטוח קלקול סחורה כתוצאה משבר מכני.

המשך - סוגי ביטוחים - תקציר

- **ביטוחי חבויות:**
- ביטוח אחריות כלפי צד שלישי
- ביטוח חבות מעבידים
- ביטוח חבות מוצר
- ביטוח אחריות מקצועית
- ביטוח אחריות המוביל
- ביטוח עבודות קבלניות (פרק ב', ג' - אחריות כלפי צד ג' וחבות מעבידים)

המשך - סוגי ביטוחים - תקציר

מאפייני הביטוחים

ביטוחי רכוש	ביטוחי חבויות
סכומי ביטוח (ערך כינון, נזק ראשון)	גבולות אחריות
הגדרת סיכונים מבוטחים	נזק בלתי צפוי
תגמולי ביטוח בקרות מקרה הביטוח	הוכחת רשלנות

תרגיל - דרישות ביטוח מנותני שירותים לרשות

מהות השירותים	פ. אחריות כלפי צד שלישי	פ. חבות מעבידים	פ. אחריות מקצועית	פ. חבות מוצר	פ. עבודות קבלניות
אדריכלות/הנדסה					
קבלן פינוי אשפה					
סלילת כבישים					
קבלן גינון					
התקנה ותחזוקה של מערכות מיזוג אויר					
אספקה והתקנה של מתקני משחק בגנים ציבוריים					
מפעיל חוג					

תרגיל - דרישות ביטוח מנותני שירותים לרשות

מהות השירותים	פ. אחריות כלפי צד שלישי	פ. חבות מעבידים	פ. אחריות מקצועית	פ. חבות מוצר	פ. עבודות קבלניות
אדריכלות/הנדסה	√	√	√		
קבלן פינוי אשפה	√	√			
סלילת כבישים					√
קבלן גינון	√	√			
התקנה ותחזוקה של מערכות מיזוג אויר	√	√	√	√	
אספקה והתקנה של מתקני משחק בגנים ציבוריים	√	√		√	
מפעיל חוג	√	√			

חידושים והמצאות

תוקף אישור הביטוח ביחס למחזיק האישור

גבולות אחריות באישורי הביטוח

אישור זה חל לתקופת הביטוח הנקובה בו ולכל תקופה נוספת אליה יוארך תוקף האישור, בתום התקופה הנ"ל-לא יהיה תוקף לאישור אף אם תוארך או תחודש תקופת הביטוח של הפוליסה. הארכת תקופת האישור ותנאיו מחייבת אישור חדש בכתב מחברת הביטוח. אין באמור לעיל כדי לגרוע ו/או לפגוע מהכיסוי הביטוחי של מקרי ביטוח שאירעו בתקופה בה היה האישור בתוקף. כמו כן אין באמור לעיל כדי לפגוע הכיסוי הביטוחי בפוליסות על בסיס "מועד תביעה" אם בעת מסירת ההודעה על תביעה או על נסיבות העלולות להביא להגשת תביעה, הפוליסה או תקופת הגילוי והדיווח המוארכת הקבועה בה היו בתוקף."

(60) גבולות האחריות הנקובים באישור זה הינם הגבולות המירביים לכל עבודות/פעילות המבוטח המכוסות בפוליסה הנ"ל, לרבות העבודה/הפעילות נשואת אישור זה. הכיסוי הינו בתנאי הפוליסה, בשינויים המחויבים לפי אישור זה, וההרחבות המפורטות באישור זה הינן לעבודה/פעילות נשואת האישור בלבד.

חידושים והמצאות - המשך

גבולות אחריות – ביטוח עבודות קבלניות

תוקף אישור הביטוח

למשך השנה ספק, גבולות האחריות המצוינים
באישור זה הינם עבור פרויקט זה בלבד
והם יחולו לטובת כל המזמינים בקשר
לפרויקט זה ולא בנוסף אליהם.

אישור זה הינו לצרכי הגשת מכתב בלבד
ואינו מקנה כיסוי ביטוחי כלשהו.

תודה על ההקשבה